

Büyük Taarruz'un Dünya Tarihindeki Önemi

– AytenDirier · 03 Eylül 2010

"Büyük Taarruz"u Ağustos Zaferleri arasında saymayanlara ithafımdır!

26 Ağustos-9 Eylül 1922'de yapılan Büyük Taarruz, Mustafa Kemal Paşa'nın büyük bir riski göze alarak;

-Güçlü bir sıklet merkezi oluşturmak,

-Taarruzda baskını sağlamak,

-Denk kuvvetle ateş üstünlüğüne sahip düşmana karşı, savaşta kesin sonuç yerini seçme,

-İç ve dış siyaseti ustalıkla yönetme,

-Ulus ve orduyu savaşta tek bir yürek gibi hazırlamadaki dahiyane çabalarıyla kazanıldı.

Zaferin sonuçları hem dışta, hem de içte büyük yankılara ve gelişmelere yol açtı:

*DÜNYA TARİHİNDEKİ ÖNEMİ

1-Batlıların medeniyet düşmanı olarak niteledikleri Türkleri, Avrupa'dan atmak için 1774'te başlattıkları Şark Meselesi,150 yıl boyunca büyük saldırılar ve hakaretlerle sürmüştü; -Fernand Braudel'in deyimiyle- şiddet ve katliamlarla Müslümanları silme siyasetinin sonuncu Haçlı Seferi başlamıştır. 150 yıllık bu saldırı ve aşağılama Büyük Taarruz'la cevabını almasaydı, hiçbir kuvvet Şark Meselesi'ni onların amaçları dışında noktalayamazdı. Sevr ile Şark Meselesi'ni diledikleri gibi çözen Batılılar, Büyük Taarruz'dan 1 yıl sonra Lozan'da, hem Şark Meselesi'nin kapandığını, hem de Türkiye'nin gücünü kabul ettiler.

2-Dünyayı kendi çiftliği gibi yönetmeye kalkışan İngiliz Başbakanı Lloyd George, Rusya'da olduğu gibi Anadolu'da da yanlış ata oynayıp kaybetmişti. O'nun Türklüğü yok etme çabası, kendi İmparatorluk Topluluğunun temelini bomba yerleştirmekle kalmadı, hatalı siyaseti sonucunda yalnız kalarak, 19 Ekim 1922'de bir daha iktidarı görmemek üzere hükûmetiyle birlikte devrilip gitti.

3-Büyük Zafer, salt Türk ulusunu diriltmekle kalmadı; Batlıların ağır baskıları altında her yönden sömürülen esir Doğu uluslarının gönlündeki bağımsızlık ateşini de tutuşturdu. Anadolu'nun estirdiği özgürlük ve bağımsızlık rüzgârı; doğudan batıya, kuzeyden güneye birçok ufku sardı. Sadece özgürlük ve bağımsızlığın kazanılmasında değil, modernleşme hareketlerinin de umut kaynağı oldu.

4-Eylül 1922'de Dünyanın diline üç isim takılmıştı: Türk Ulusunun Büyük Zaferi, Mustafa Kemal ve İzmir... İzmir son 500 yıllık tarihinde, -Timur İstilâsından bu yana- böyle bir asker-sivil kalabalığını görmemişti. Bu etki yıllar yılı sürecek, Doğu'nun ve uyanan Afrika'nın Bağımsızlık Savaşları'nda Mustafa Kemal bayrak olacak, cephelerde şehit düşen savaşçıların göğüslerinde O'nun kalpaklı resimleri bulunacaktır.(Cezayir bağımsızlık Savaşı'nda) 13 Eylül'de Rumlar ve Ermenilerin çıkardıkları yangında, Hellenizmin İzmir'i ölürken; yükselen alevler Gavur İzmir'in yerine Türk İzmir'in bağımsızlık meşalesi gibi

parlıyordu...

5-Büyük Taarruz'da uğradığı felâketten sonra Yunanistan yıllarca kendini toparlayamadı. Küçük Asya Seferi'nden dönen orta dereceli subayların yaptığı ihtilâlle, Kral Konstantin tahttan çekildi, hükûmet istifa etti. Felâketten sorumlu görülen yüksek rütbeli subaylar ölüm ve müebbet hapse mahkum edildi. İhtilâl Komitesi, Sakarya Savaşı'nın ünlü komutanlarından Prens Andre'yi de(İngiltere Kraliçesi Elizabeth'in eşinin babası) suçlu bulup, mallarına el koyarak sürgün etti. Savaşın son Başkomutanı Trikopis, o sırada tutsak olduğu için paçayı kurtardı, Atina'ya döndüğünde yaptığı gerçekçi savunma ile beraat etti.

Venezelos'un Megalo İdea hayali suya gömülürken, Yunan siyasetinde yıldızı yeniden parladı. Eski düşman M.kemal ile kurduğu dostlukla yaraların sarılmasında büyük rol oynadı. Anadolu ve Batı Trakya'daki Rumlar ihanetin bedelini çok ağır ödediler. Topraklarını terk etmek zorunda kalan hainler, gittikleri Yunanistan'da sürü muamelesiyle karşılaşmış, çok acı çektiler.

6- Son Yunan askerinin Erdek'ten uzaklaştığı 18 Eylül'den bir gün sonra, İngiliz Dışişleri bakanı Lord Curzon Paris'e koştu. Müttfiklerine kendi görüşlerini empoze etmek için dört gün uğraştı. Ama çabaları boşunaydı. II.İnönü Savaşı'ndan sonra İtalyanlar, Sakarya Savaşı'ndan sonra Fransızlar Türklerle anlaşma yolunu seçerek, Üçlü İtilâf Bloku'nu çatlatmışlardı. Alman basını ise bu durumu üç düşmanın arasını açacak şekilde kullanıyordu

Türklerin parlak zaferi Batılı ülkelerin kamuoyunda gizlenmeyen bir memnuniyetle karşılanmıştı. Türk ordusu Çanakkale'ye dayandığında, başta ABD olmak üzere bütün dostları İngiltere'yi yalnız bıraktı. Sömürge ve Dominyonlardan sadece Avustralya-Yeni Zelanda asker göndereceklerini belirtirken, Hindistan'da kızgınlık iyice arttı.

İngiliz kamuoyu ise kendilerini yalnız bırakan dostlarına kızarken, Lloyd George'un inatçılığı ve Türklerin kararlılığı yüzünden savaşın tekrar patlamasından korkuyordu. İşçi Partisi'nin "Dünya barışı için tehlike teşkil ettiğini" açıklaması, L.George'u köşeye sıkıştırırken, onu bu durumdan Fransa'nın irişimiyle başlayan Mudanya Mütarekesi(Ateşkes) kurtardı. LL.George'un düşmesinden sonra değişken karakterli Fransa, Lozan barış görüşmelerinde yine İngiltere'nin yanında yer aldı.

7-Lloyd George Çanakkale için yardım istemesi, Avrupa'nın tüm başkentlerinde sınırları gererken Sovyet Rusya bir nota vererek; Türkiye ve Boğazlar konusunda bir oldu bitti kabul etmeyeceğini belirtti. O sırada Türk Kurtuluş Savaşı için yazılan Rusça bir kitapta, büyük zafer şöyle yorumlanıyordu: "Bu çok yüksek strateji, Harp Tarihi bilginlerinin gözlerini kamaştırmıştır. Bazı büyük zaferler, çoğunlukla bir kuvvetli adamın bir çocuğu yenmesine benzer, üstün kuvvetlerle yenmek her zaman maharet değildir.Türk Ordusu kuvvetçe üstün değildi."

Sonuç olarak, Büyük Taarruz'un dış etki ve yankıları çok kapsamlı olmuştur. Batı kamuoyunun büyük bir bölümü Türklerin davasını haklı bulup desteklerken; L.George ve maşası Yunanistan son ana kadar

direnmiş, sonuçta yalnız kalmışlardır. İngiliz Başbakanı'nın Türklüğü yok etme çabası, üzerinde güneş batmayan imparatorluğunun temeline bomba koymuş; sömürgelerin bağımsızlığa gidişi hızlanırken, özellikle İslâm Dünyası'nda büyük bir tepki oluşmuştur. Yunanistan ise giriştiği bu serüvenin etkisinden yıllar yılı kurtulamamış, iç karışıklıklarla çalkalanıp durmuş, binlerce insanın yurdunu terk edip acı çekmesine neden olmuştur. Batının 150 yıldır güttüğü Şark Meselesi toprağa gömülürken, L.George'un siyasi hayatı bitip, yerini Bonar Law almıştır.

Lord Kinross'ın deymiyle; "Romantik adam, gerçekçi adamın önünde silinip gitmiş; bir Makedonyalı, bir Kelt'in sırtını yere getirmiştir."

*

Kaynaklar:

- ATATÜRK . G.ATSEB. Ankara-1980
- Ergün Aybars :Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, İzmir-1984
- Fernand Braudel : Akdeniz, Taha Akyol'dan naklen,Milliyet-31.8.1996
- Hikmet Bayur : XX.yy.Türklüğün Tarih ve Acun Siyaseti üzerindeki Etkileri,Ankara-1989
- İbrahim Artuç : Büyük Taarruz, İstanbul-1986
- M.Llewelyn Smith : Anadolu Üzerindeki Göz,Çev:Halim İnal, İstanbul-1978
- Turhan Feyzioğlu : Atatürk ve Milliyetçilik, Ankara-1987
- Yahya Akyüz : Türk Kurtuluş Savaşı ve Fransız Kamuoyu, Ankara-1988
- Lord Kinross : Atatürk, Çev:Necdet Sander, İstanbul-1984

*NOT: Makale "ZAFER KOŞUSU" adlı dosya halindeki kitabımın son bölümünün özetidir. Kaynak gösterilerek kullanılabilir. Kaynak göstermeyenler hakkında yasal işlem yapılır.

VEDA Değerli Arkadaşlarım, Araştırmaya dayalı romanımı tamamlamak için, uzun süreliğine yazılarıma ara veriyorum. Hepinize başarılar, esenlikler dilerim.